

Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
de heer M.G.J. Harbers
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Uw kenmerk Ons kenmerk Datum
- CDS20230136/BWI/IFE 17 juli 2023

Doorkiesnummer In behandeling bij E-mail
Persoonsgegevens Directie **Persoonsgegevens**

Onderwerp: [aanbieding rapportage examenafname tweede kwartaal 2023](#)

Geachte heer Harbers,

Eind maart 2021 hebben wij het plan van aanpak examenafname ingediend bij uw ministerie. In dit plan zijn de maatregelen opgenomen om de gemiste examen- en toetsmomenten, als gevolg van twee corona-lockdowns in te halen. Door deze lockdowns heeft de dienstverlening van het CBR in 2020 en 2021 in totaal ruim vijf maanden stilgelegen. Hierdoor werden bijna 800.000 examens en toetsmomenten gemist.

Conform afspraak sturen wij u bij deze de rapportage over de uitvoering van dit plan. Dit betreft de rapportage tot en met het tweede kwartaal van 2023.

Stand van zaken eind tweede kwartaal 2023: inhaalslag bij theorie-examens en rijtosten afgerond en vrijwel alle rijtosten en theorie-examens kunnen binnen kpi gereserveerd worden

In de kwartaalrapportage is af te lezen dat eind 2022 de inhaalslag bij de theorie-examens en de rijtosten volledig is afgerond (in totaal bijna 470.000 extra theorie-examens en rijtosten). Bij de rijtosten was dit al sinds september 2021 het geval. Dit heeft ook zijn weerslag op de reserverings-termijnen. Ultimo juni 2023 konden nagenoeg alle theorie-examens en rijtosten binnen de kpi van vier weken gereserveerd worden.

Reserveringstermijn praktijkexamens vrij stabiel met aanzienlijke verschillen tussen locaties

Bij de praktijkexamens B zien we dat de reserveringstermijnen sinds het voorjaar van 2022 geleidelijk dalen van 21 weken in april 2022 naar iets minder dan 12 weken eind oktober 2022. In het vierde kwartaal van 2022 zien we de reserveringstermijnen weer iets oplopen. In het eerste kwartaal van 2023 zijn de reserveringstermijnen gestabiliseerd en liggen deze ultimo juni gemiddeld iets boven de 16 weken voor het eerste B-examen.

Er zijn aanzienlijke verschillen tussen de 54 locaties voor praktijkexamens. Deze variëren van één week op sommige locaties in de regio tot 22 weken op locaties in de randstad.

De oorzaak van de relatief hoge reserveringstermijnen is drieledig. Enerzijds vanwege het besluit om in 2023 weer het volledige kwaliteitsborgingsprogramma uit te voeren. Vanuit capaciteitsoverwegingen is dit in 2021 en 2022 alleen risico gestuurd ingezet maar voor 2023 wil het CBR weer voldoen aan de wettelijke eisen die gelden voor na- en bijscholing. Naast de wettelijke verplichting acht het CBR kwaliteitsborging ook van belang om als publieke dienstverlener aantoonbaar de kwaliteit van een van de kerntaken (het afnemen van examens) op orde te hebben. De consequentie is wel dat daardoor minder examencapaciteit beschikbaar is. Anderzijds is het CBR vanwege de verschillen in reserveringstermijnen tussen regio en randstad gestart met een operatie om examencapaciteit te verplaatsen van de regio naar de randstad. Ook hierdoor zijn de reserveringstermijnen tijdelijk iets opgelopen. Ten slotte is de vraag naar examens meer toegenomen dan eerder verwacht. Op basis van cijfers van het CBS is de vraag, met name als gevolg van migratie, bovenwaarts bijgesteld.

Prognose: tot na de zomer huidige niveau daarna daling tot gemiddeld 10 weken aan het einde van het jaar

Het CBR maakt elke zes maanden, samen met externe expertise, een prognose voor de ontwikkeling van de reserveringstermijnen. De huidige reserveringstermijnen zijn vrijwel conform de prognose die eerder dit jaar is opgesteld. De vraag naar examens is zeer hoog en voor de komende periode is de verwachting dat de reserveringstermijnen op het huidige niveau blijven. Na de zomer zullen de reserveringstermijnen gaan dalen om ultimo 2023 een gemiddelde van circa 10 weken te bereiken.

De verwachte daling na de zomer is het gevolg van een iets afnemende vraag in de tweede helft van het jaar (regulier seizoenspatroon), maar met name als gevolg van de verdere uitbreiding van capaciteit doordat nieuwe examinatoren uit de opleiding stromen en gaan starten met het afnemen van examens. Sinds maart 2021 hebben 103 nieuwe examinatoren met succes de opleiding afgerond en zijn inmiddels aan het werk. Daarnaast zijn er op dit moment nog 17 examinatoren in opleiding, start er in september een klas met 36 examinatoren in opleiding en wordt er op dit moment volop geworven voor een klas die in december 2023 gaat starten.

Wachttijden bij rij scholen dalen

De langere reserveringstermijnen voor de examens houden vrijwel gelijke tred met de wachttijden bij rij scholen. Uit het meest recente onderzoek van het CBR onder rij scholen blijkt dat de gemiddelde wachttijd voordat kandidaten aan de rijopleiding kunnen beginnen 13 weken bedraagt. Eind maart was dit nog 20 weken. Ook bij de rij scholen lijkt de druk dus wat af te nemen. Dit neemt niet weg dat de problematiek die door corona is ontstaan nog steeds iedereen in de keten raakt en er toe leidt dat opleidingstrajecten, tot en met het examen, veel langer duren dan voor corona.

Slagingspercentages fluctueren tussen 50-52%

Naast maatregelen om de examencapaciteit uit te breiden, is een belangrijke andere factor om de reserveringstermijnen te verkorten het verkleinen van de vraag naar examens door hogere slagingspercentages. In het plan van aanpak uit maart 2021 was als doelstelling opgenomen een stijging van de slagingspercentages met 10 procentpunt tot 60% (een stijging met 1 procentpunt staat gelijk aan het verkorten van de reserveringstermijn met een kleine week, 10 procentpunt stijging zou de reserveringstermijn met circa 8 weken in kunnen korten). Aanvankelijk zag het CBR het slagingspercentage stijgen, maar sinds het voorjaar van 2022 zien we de slagingspercentages weer geleidelijk dalen en fluctueert het sinds september 2022 rond de 50-52%.

Dit is marginaal hoger dan het niveau voor de coronapandemie. Het CBR blijft dan ook oproepen tot het verbeteren van de slagingspercentages door te investeren in een goede rijopleiding waar kandidaten goed worden voorbereid en pas op examens komen als ze er ook echt klaar voor zijn. Het advies Roemer biedt goede aanknopingspunten voor deze kwaliteitsslag.

Geen inzet noodmaatregelen

In het plan van aanpak is een aantal noodmaatregelen opgenomen mochten de reserveringstermijnen op onaanvaardbare niveaus komen. Als grens is een gemiddelde reserveringstermijn voor het eerste B-examen van 14 weken genoemd. De noodmaatregelen betreffen het tijdelijk niet aanbieden van de tussentijdse toets, het tijdelijk niet aanbieden van het faalangstexamen en het tijdelijk verhogen van de examenleeftijd van 17 naar 18 jaar. Met de huidige gemiddelde reserveringstermijnen en met het vooruitzicht dat de reserveringstermijnen na de zomer geleidelijk zullen gaan dalen adviseert het CBR u dan ook om nu geen noodmaatregelen in te zetten en bij de volgende kwartaalrapportage te bezien hoe de omstandigheden zich ontwikkelen en of noodmaatregelen alsnog nodig zijn.

Mocht u naar aanleiding van de rapportage nog vragen hebben, dan zijn wij uiteraard graag bereid deze te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

Persoonsgegevens

drs. A. Pechtold,
algemeen directeur

Persoonsgegevens

drs. J.J. Huizing,
directeur bedrijfsvoering

Bijlage: rapportage examenafname tweede kwartaal 2023